

8. Екологічна економіка і сталий розвиток.

УДК 502.33 : 332.2 : 631.1

Мартиненко В.О.

к. держ. упр., доцент,

доцент кафедри бізнес економіки та адміністрування

Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка

ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ ЗЕМЛЕУСТРОЮ

У сучасних умовах постійної трансформації земель у межах землекористувачів та екстенсивної господарської діяльності виникають ризики безсистемного використання земельних ресурсів, зокрема, без прогнозування, планування та регулювання, що призводить до значних змін еколого-економічного стану земельних ресурсів. За цих умов виникає необхідність вирішення питання раціонального використання та відтворення земельних ресурсів особливо в регіонах із значним промисловим розвитком. В зв'язку з цим, питання еколого-економічного регулювання землеустрою стають актуальними, що і визначає тематику даної публікації.

Вітчизняний та закордонний досвід демонструє, що дієвим механізмом регулювання використання земельних ресурсів є землеустрій, який являє собою сукупність соціально-економічних та екологічних заходів, спрямованих на регулювання земельних відносин та раціональну організацію території адміністративно-територіальних одиниць, суб'єктів господарювання, що здійснюються під впливом суспільно-виробничих відносин і розвитку продуктивних сил [4].

Проте, на сьогодні питання організації землекористування є ще достатньо складним і потребує нових підходів його організації. Насамперед це пов'язано з постійною трансформацією земель у межах землекористувачів, процесами реструктуризації та модернізації у великих підприємствах, переважно з іноземним капіталом, а також з постійно нерегульованим антропогенним

навантаження на земельні ресурси, припиненням робіт по боротьбі з ерозією грантів, засоленням, заболоченням земель, забрудненням їх важкими металами та хімічними речовинами, катастрофічним зниженням рівня гумусу в грантах, а також з наявністю застарілих інформаційних баз, низькою якістю планово-картографічних баз, що говорить про їх низьку об'єктивність, наукове обґрунтування та екологічно-економічну ефективність.

На регіональному рівні ситуація не краща, як зазначає Грещук Г.І., відбувається поступове втрачання відповідності категорій землі та інформації про землекористувачів земельних ділянок, так як значна частина новоутворених сільськогосподарських підприємств не володіє проектами землеустрою, які б забезпечували використання земельних ресурсів, наукове обґрунтування сівозміни та регулювання сільськогосподарської діяльності згідно з Законом України «Про землеустрій» [1, 4]. Крім цього, на нашу думку, негативно впливає на ситуацію яка складається в сфері земельних відносин, це відсутність ефективного механізму публічного адміністрування в сфері землеустрою.

З огляду на вищезазначене, та враховуючи зміни, що відбулися в земельній політиці держави, пов'язані з земельною реформою в Україні, цілком можна погодитися з думкою науковців [1, 2], що виходом із даної ситуації може стати запровадження комплексного еколого-економічного підходу до складання документації з землеустрою та включення процесів з землеустрою в основний процес господарської діяльності підприємств нашої країни [1].

При цьому особливу увагу слід приділяти раціональній організації території сільськогосподарських підприємств, установ і організацій з метою створення просторових умов для еколого-економічної оптимізації використання та охорони земельних ресурсів, впровадження прогресивних форм організації управління землекористуванням. [2].

Щоб підвищити екологічно-економічну ефективність використання земельних ресурсів необхідно дещо удосконалити нормативно-правову базу з землеустрою, з метою посилення залучення ринкових інструментів до процесів регулювання земельних відносин в сфері землеустрою.

Забезпечення відповідної економічної ефективності та екологічної стабільності використання земельних ресурсів можливе лише за умови розробки науково-технічної землепорядної документації, яка, на думку А. Тихонова і В. Феденко [5], повинна передбачати: раціональне економічне використання земельної ділянки; поліпшення екологічного стану ґрунту території підприємства; технологічні карти вирощування сільськогосподарських культур; забезпечення сільськогосподарського підприємства робочою силою; графічні матеріали щодо раціонального використання землекористування сільськогосподарських підприємств, його науково обґрунтованого землеустрою; проектування сівозмін на засадах контурно-меліоративної організації території.

Підсумовуючи вищезазначене, слід зазначити, що лише завдяки впровадженню екологічних та економічних заходів в систему розробки та затвердження документації з землеустрою ми зможемо вирішити усі вищеперераховані аспекти та створити умови для сталого розвитку територій і збалансованого землекористування.

Список літератури

1. Грещук Г.І. Землеустрій як екологічно-економічний інструмент забезпечення сталого розвитку. *Науковий вісник ХДУ. Економічні науки*. 2016. В. 21. Ч. 2. URI.: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_21/2/36.pdf
2. Дзядикевич Ю.В., Деякі аспекти землеустрою в Україні. *Інноваційна економіка*. 2018. № 5. URI.: <http://inneco.org/index.php/innecooua/article/view/294/>
3. Мартин А.Г. Сутність проектних рішень у сучасній документації із землеустрою. URI.: <http://www.zsu.org.ua>.
4. Про землеустрій : Закон України від 22 травня 2003 року № 858-IV. URI.: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/858-15>.
5. Тихонов А. Т. Наукові підходи до землеустрійного проектування агроформувань на засадах сталого розвитку землекористування / А. Т. Тихонов, В. П. Феденко // *Землепорядний вісник*. – 2002. – № 4. – С. 23-26.